

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

EULALIA

European Latin Linguistic Assessment

Erasmus+ Strategic Partnership for Higher Education (2019-2022)

(2019-1-IT02-KA203-062286)

<https://site.unibo.it/eulalia/en>

O2 European Latin Language Certification – Basic Level

Multimedia Practical Tools

EXERCISES

(Italian Version: 31.01.2022)

Project Coordinator:

Alma Mater Studiorum – University of Bologna (Italy)

Project Partners:

University of Köln (Germany)

Catholic University of the Sacred Heart – Milan (Italy)

University of Rouen (France)

University of Salamanca (Spain)

University of Uppsala (Sweden)

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Praeambulum De piratarum regis filiā

Piratae iuvenem capiunt et eius pater pretium solvere non vult. Regis piratarum filia eum liberum facit, quia iuvenis promittit: “te uxorem ducam”. Sed tandem, patris sui consilio, iuvenis puellam uxorem non ducit.

1	Piratae ¹ iuvenem cepērunt et ad regem suum tulērunt. <u>Iuvenis scripsit patri suo et petivit</u>
2	<u>redemptionem</u> ² . Pater eam negavit. Iuvenis in <i>vinculis</i> apud piratarum ¹ regem erat; <u>regi filia</u>
3	<u>pulchra erat</u> . Puella saepe in carcerem ³ ibat et iuvenem videbat. Ille tristis erat: semper flebat.
4	Olim <u>dum virgo cum eo</u> est, iuvenis dixit: “O bona puella, libertati meae operam da!” Sed ea
5	respondit: “Id facere non possum: pater tuus pretium dare non voluit et piratarum ¹ rex pater meus
6	est. Si te liberavēro ⁴ , bona filia non ero; is enim pretium tuum perdet”. Tamen mihi unum concede
7	et te liberabo: duc me uxorem!”. Iuvenis id promisit; <u>regis filia</u> eum a vinculis liberavit ⁴ et <u>cum eo</u>
8	<u>fugit</u> . Cum vero iuvenis ad patrem suum venērat, dixit <i>ei</i> pater: “ <u>O fili, laetus sum quia ad me</u>
9	<u>venisti</u> . Sed quis est ista virgo?”. Ille respondit: “Filia piratarum ¹ regis est et eam uxorem ducam.”
10	Sed pater: “Hoc non facies”. Dixit iuvenis: “O <i>pater</i> , quid dicis? Cum in vinculis eram in <i>manu</i>
11	hostis, tibi pro mea redemptione ² scripsi, et noluisti pretium meum dare. Ea vero non tantum a
12	carcere ³ , sed a periculo <i>mortis</i> me liberavit ⁴ ; ideo eam uxorem ducam.” Dixit pater: “ <u>Fili, ista virgo</u>
13	<u>mala est, quia patri suo insidias tetendit</u> , cum te a carcere ³ liberavit ⁴ ”. Ideo iuvenis fidem suam
14	fregit et eam uxorem non duxit.

---

¹ Pirata, -ae, m. = Pirata mari ad litora venit et bona rapit

² Redemptio, -onis, f. = pretium ad libertatem

³ Carcer, is, m. = ibi iuvenis in vinculis est

⁴ Libero, -as, -avi, -atum, -are = liberum facio

Esercizi di comprensione testuale

Es.1: Metti le sequenze nell'ordine corretto, in base a quanto hai letto.

1. Iuvenis pater pretium ad filii libertatem solvere non vult
2. Puella iuvenem liberat si is eam uxorem ducet
3. Patris sententia iuvenis puellam uxorem ducere non debet
4. Iuvenis libertatem a regis filia petit
5. Virgo et iuvenis ad iuvenis patrem veniunt
6. Virgo iuvenem liberare non vult
7. Regis filia saepe ad iuvenem in carcerem venit
8. Iuvenis in carcere apud piratarum regem est
9. Filius patris consilium audit
10. Virgo iuvenis uxor fiet

Oppure

Es.2: Scegli l'ordine corretto

A.

1. Iuvenis pater pretium ad filii libertatem solvere non vult
2. Puella iuvenem liberat si is eam uxorem ducet
3. Patris sententia iuvenis puellam uxorem ducere non debet
4. Iuvenis libertatem a regis filia petit
5. Virgo et iuvenis ad iuvenis patrem veniunt
6. Virgo iuvenem liberare non vult
7. Regis filia saepe ad iuvenem in carcerem venit
8. Iuvenis in carcere apud piratarum regem est
9. Filius patris consilium audit
10. Virgo iuvenis uxor fiet

B.

1. Iuvenis in carcere apud piratarum regem est
2. Iuvenis pater pretium ad filii libertatem solvere non vult
3. Regis filia saepe ad iuvenem in carcerem venit
4. Iuvenis libertatem a regis filia petit
5. Virgo iuvenem liberare non vult
6. Puella iuvenem liberat si is eam uxorem ducet
7. Virgo iuvenis uxor fiet
8. Virgo et iuvenis ad iuvenis patrem veniunt
9. Patris sententia iuvenis puellam uxorem ducere non debet
10. Filius patris consilium audit

C.

1. Patris sententia iuvenis puellam uxorem ducere non debet
2. Iuvenis in carcere apud piratarum regem est
3. Virgo iuvenem liberare non vult
4. Filius patris consilium audit
5. Iuvenis libertatem a regis filia petit
6. Regis filia saepe ad iuvenem in carcerem venit
6. Virgo iuvenis uxor fiet
7. Virgo et iuvenis ad iuvenis patrem veniunt
8. Puella iuvenem liberat si is eam uxorem ducet
10. Iuvenis pater pretium ad filii libertatem solvere non vult

D.

1. Iuvenis in carcere apud piratarum regem est
2. Virgo et iuvenis ad iuvenis patrem veniunt
3. Regis filia saepe ad iuvenem in carcerem venit
4. Iuvenis pater pretium ad filii libertatem solvere non vult
5. Virgo iuvenem liberare non vult
6. Iuvenis libertatem a regis filia petit
7. Patris sententia iuvenis puellam uxorem ducere non debet
8. Puella iuvenem liberat si is eam uxorem ducet
9. Virgo iuvenis uxor fiet
10. Filius patris consilium audit

Oppure

Es.3: Inserisci il numero del vocabolo corretto negli spazi bianchi

Piratarum rex iuvenem in vinculis tenebat, quia _____ eius eum ceperant. Iuvenis pater filii verba non audivit et libertati iuvenis operam non dedit. _____ filia pulchra virgo erat et saepe in carcerem ibat dum iuvenis flet. Olim iuvenis virginem rogavit: "Me liberum fac!". Sed puella bona filia esse volebat et dicebat: "Si _____ libertatem dedero, piratarum rex, pater meus, redemptionis pretium non _____". Tandem iuvenis pullae promisit: "Si me liberaberis, uxorem mea _____". Virgo iuvenem e carcere duxit et cum eo ad eius patrem ivit. Pater tamen virginem malam putavit, quia dolo iuveni libertatem dederat et sic piratarum rex sine iuvenis pretio _____. Inter patrem et filium convenit et iuvenis virginem uxorem non duxit.

1. Habebit	4. Viri	7. Regis	10. Manserat
2. Eris	5. Habuit	8. Uxores	11. Tibi
3. Manserunt	6. Te	9. Redderat	12. Erit

Oppure

Es.4: Scegli il riassunto corretto

- A. Postquam piratae iuvenem ceperant, piratarum rex eum in vinculis tenuit et a patre eius redemptionem petivit. Pater eam dare noluit, sic iuvenis tristis erat. Regis filia saepe in carcerem ibat sed iuvenem liberare volebat. Postea, autem, ei libertatem dedit quia volebat uxorem suam fieri. Cum iuvenis pater eam vidit, tamen, puellam malam feminam existimavit, quia insidias patri suo tetenderat. Patris consilio iuvenis virginem uxorem non duxit.
- B. Postquam piratae iuvenem ceperant, piratarum rex eum domi tenuit et a patre eius redemptionem petivit. Pater eam dare volebat sed ei pecunia non erat, sic iuvenis tristis erat. Regis filia saepe ad iuvenem ibat et eum liberare volebat. Postea ei libertatem dedit quia volebat uxorem suam fieri. Cum iuvenis pater eam vidit, tamen, puellam malam feminam existimavit, quia insidias patri suo tetenderat. Patris consilio iuvenis virginem uxorem non duxit.
- C. Postquam piratae iuvenem ceperant, piratarum rex eum in vinculis tenuit et a patre eius redemptionem petivit. Pater eam dare noluit, sic iuvenis tristis erat. Regis filia saepe in carcerem ibat et iuvenem liberare volebat. Postea ei libertatem dedit quia volebat uxorem suam fieri. Cum iuvenis pater eam vidit, tamen, puellam bonam feminam existimavit, quia filium eius liberaverat, sed tandem iuvenis virginem uxorem non duxit.

- D. Postquam piratae iuvenem ceperant, piratarum rex eum domi tenuit et a patre eius redemptionem petivit. Pater eam dare volebat sed ei pecunia non erat, sic iuvenis tristis erat. Regis filia saepe in carcerem ibat sed iuvenem liberare nolebat. Postea, autem, ei libertatem dedit quia iuvenis eam coegit. Cum iuvenis pater eam vidit, puellam bonam feminam existimavit, quia filium eius liberaverat, sed tandem iuvenis virginem uxorem non duxit.

Es.5: Scegli vero o falso

1. Iuvenis a piratis fugit	V	F
2. Regis filia pecuniam a iuvenis patre petit	V	F
3. Puella primo iuvenem liberare non vult	V	F
4. Iuvenis et puella ad iuvenis patrem conveniunt	V	F
5. Iuvenis pater laetus est cum filium suum videt	V	F
6. Virgo iuvenis uxor fit	V	F

Es.6: Completa la frase:

1. In vinculis est...
  - a. Regis filia
  - b. Piratarum rex
  - c. Pirata
  - d. Iuvenis
2. Pro iuvene piratarum rex vult habere...
  - a. Pretium
  - b. Filiam suam
  - c. Iuvenis patrem
  - d. Piratarum naves
3. Virgo saepe it...
  - a. Ad iuvenis patrem
  - b. Ad iuvenem
  - c. Ad patrem suum
  - d. Ad piratas
4. Si puella iuvenem liberaverit, suā ipsā sententiā , erit...
  - a. Bona uxor
  - b. Bona filia
  - c. Mala filia
  - d. Pulchra coniunx
5. Puella tandem iuvenem liberat..
  - a. A se ipsa
  - b. A patre eius
  - c. A piratarum navibus
  - d. Fere a morte
6. Postquam iuvenis pater puellam viderat, iuvenis eam uxorem ducere ....
  - a. Voluit
  - b. Noluit
  - c. Maluit
  - d. Potuit

Oppure

Es.7: Collega le due parti del periodo, una per colonna

1. Postquam piratae iuvenem rapuerunt	A. Postquam iuvenis pater eius precibus non cessit
2. Iuvenis pater pretium dare non vult	B. Postquam ei filius eius scripsit
3. Iuvenis a virgine libertatem petit	C. Cum filium suum liberum vidit
4. Puella iuvenem liberum faciet	D. Quia patris verba audivit
5. Iuvenis pater laetus est	E. Is in vinculis est
6. Iuvenis fidem suam fregit	F. Deinde iuvenis uxor erit

Esercizi di grammatica (competenza linguistica)

Es.8: Sostituisci il pronome con il referente, come nell'esempio

R. 1 Eam = Redemptionem

A. R. 4 Eo = _____

B. R. 6 Is = _____

C. R. 9 Eam = _____

Ex 9: Scegli la risposta corretta

1. Piratarum rex iuvenem in vinculis apud _____ habet
  - a. Se
  - b. Sibi
  - c. Eum
  - d. Ei
2. Iuvenis pater filii _____ accipit
  - a. Littera
  - b. Litterae
  - c. Litteram
  - d. Litteras
3. Pater filio scribit: " _____ tuum pretium solvere"
  - a. Nolo
  - b. Malo
  - c. Nolunt
  - d. Malunt
4. Iuvenis puellae dicit: "Si me non liberaveris, e vita _____"
  - a. Excedis
  - b. Excedam
  - c. Excessisti
  - d. Excessero
5. Pro libertate iuvenis regis filiam uxorem ducere _____
  - a. Debunt
  - b. Debit
  - c. Debet
  - d. Debat
6. Iuvenis pater dicit: "Quis est _____ puella?"
  - a. Haec
  - b. Hae
  - c. Hac
  - d. Hanc

Es.10: Indica caso e numero corretto, come nell'esempio

	NS	NP	GS	GP	DS	DP	AcS	AcP	VS	VP	AbS	AbP
R. 1 <i>regem</i>							X					
R. 2 <i>vinculis</i>												
R. 4 <i>virgo</i>												
R. 8 <i>ei</i>												
R. 10 <i>pater</i>												
R. 10 <i>manu</i>												
R. 12 <i>mortis</i>												

Es.11: Classifica le parole come nell'esempio

	Piratae	iuvenem	ceperunt
Parte del discorso	Nome sostantivo	Nome sostantivo	Verbo
Analisi morfologica	Nom. Pl.	Acc. Pl.	Att. Ind. Perf. III pl.
Analisi sintattica	Soggetto	Oggetto	Predicato
	iuvenis	scripsit	patri
Parte del discorso			Suo
Analisi morfologica			
Analisi sintattica			
	Puella	saepe	in carcerem
Parte del discorso			ibat
Analisi morfologica			
Analisi sintattica			
	Cum	te	e carcere
Parte del discorso			liberavit
Analisi morfologica			
Analisi sintattica			

Es. 12: Scegli la risposta corretta

- R. 1-2: Iuvenis scripsit patri suo et petivit redemptionem
 Iuvenis scripsit patri suo et petivit redemptionem _____
 a. Ab eo
 b. Ei
 c. Cum eo
 d. Eum
- R. 2-3: Regi filia pulchra erat
 Rex filiam pulchram _____
 a. Habet
 b. Habuit
 c. Habebat
 d. Habuerat
- R. 4: Dum virgo cum eo est, iuvenis dixit
 Cum virgo cum eo _____, iuvenis dixit
 a. Fuerat
 b. Fuerit
 c. Erat
 d. Erit

4. R. 7-8: Regis filia (...) cum eo fugit
Regis filia et iuvenis _____
- Fugiunt
  - Fugiebant
  - Fugient
  - Fugerunt
5. R. 8-9: "O fili, laetus sum quia ad me venisti"
"O fili, laetus sum quia tu et puella ad me _____"
- Veniunt
  - Venerunt
  - Venistis
  - Venitis
6. R. 12-13: "Fili, ista virgo mala est, quia patri suo insidias tetendit"
"Fili, ista patri suo insidias tetendit, _____ mala virgo est"
- Sed
  - Tandem
  - Ideo
  - Tamen

Esercizi sul lessico

Es.13: Chi è chi? Collega gli elementi della colonna di destra con quelli di sinistra

1. Piratarum rex	A. Regis filia
2. Puella	B. Regis viri
3. Iuvenis	C. Virginis pater
4. Piratae	D. Patris filius